

Ewa Kosowska, Barbara Bokus **Poza prawdą i fałszem**

Bachtin, M. (1970). Problemy poetyki Dostojewskiego (przeł. N. Modzelewska). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Descartes, R. (1980). Rozprawa o metodzie właściwego kierowania rozumem i poszukiwania prawdy w naukach (przeł. T. Żeleński [Boy]). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Dilthey, W. (1982). Pisma estetyczne (przeł. K. Krzemieniowa). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Dilthey, W. (2005). Budowa świata historycznego w naukach humanistycznych (przeł. E. Paczkowska-Łągowska). Gdańsk: słowo/obraz/ terytoria.

Eco, U. (1994). Lector in fabula (przeł. P. Salwa). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Popper, K. (2019). Wiedza obiektywna: Ewolucyjna teoria epistemologiczna (przeł. A. Chmielewski). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Rickert, H. (1921). System der Philosophie. Tübingen: Mohr.

Simmel, G. (2007). Filozofia kultury. Wybór esejów (przeł. W. Kunicki). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Windelband, W. (1992). Historia a nauki przyrodnicze (przeł. J. Miziński). W: Z. Cackowski, M. Hetmański (red.), Poznanie: antologia tekstów filozoficznych (s. 172–180). Warszawa: Ossolineum.

Windelband, W. (2008). Wola prawdy (przemówienie z okazji święta Uniwersytetu w Heidelbergu wygłoszone 22 listopada 1909 roku; przeł. T. Kubalica). Folia Philosophica, 26, 45–58.

Jerzy Axer **Między nauką, sztuką i fałszerstwem. Przypadek łacińskiej krytyki tekstu**

Axer, J. (1976). Mowa Cycerona w obronie aktora komediowego Roscjusza: studium z krytyki tekstu. Wrocław: Ossolineum.

Axer, J. (1979). The Style and the Composition of Cicero's Speech "Pro Q. Roscio Comoedo": Origin and Function (Studia Antiqua 3). Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Axer, J. (1984). Tradycja klasyczna w polskojęzycznej poezji renesansowej a mechanizmy odbioru tej poezji. Pamiętnik Literacki LXXV, 2, 207-216.

Axer, J. (1989). Kazimierz Kumaniecki: edytor. Przegląd Humanistyczny, 3, 153-157.

Axer, J. (1991). Problemy edytorstwa tekstów łacińskich w literaturze polskiej XVI i XVII w. W: J. Pelc, P. Buchwald-Pelcowa (red.), Problemy edytorskie literatur słowiańskich, t. 1 (s. 133-148). Wrocław: Ossolineum.

Axer, J. (red.) (1976). M. Tulli Ciceronis Scripta quae Manserunt Omnia Fasc. 9 Oratio pro Q. Roscio Comoedo. Leipzig: B.G. Teubner Verlagsgesellschaft. Bem, P. (2016). Dlaczego polskie edytorstwo naukowe nie istnieje. Teksty Drugie, 1, 151-168. <https://doi.org/10.18318/td.2016.1.10>

Bod, R. (2016). How Interactions between Humanities and Science Have Shaped our Knowledge, Academy Lecture at the Norwegian Academy of Science and Letters, delivered on March 8.

- Cipolla, A. (wyd.) (2018). Digital Philology: New Thoughts on Old Questions; www.libreriauniversitaria.it [dostęp 15.04.2020].
- Cybulski, Ł. (2014). Krytyka tekstu i teoria dzieła. Jerome McGann wobec anglo-amerykańskiej tradycji edytorstwa naukowego. *Teksty Drugie*, 2, 21-48.
- Grafton, A. (1990). *Forgers and Critics*. Princeton: Princeton University Press. Howard-Hill, T.H. (2009). The dangers of editing or the death of the editor. *Ecdotica*, 6, 284-301.
- Howe, C.J., Barbrook, A.C., Spencer, M., Robinson, P., Bordalejo, B., Mooney, L.R. (2001). Manuscript evolution. *Endeavour*, 25(3), 121-126. [https://doi.org/10.1016/S0160-9327\(00\)01367-3](https://doi.org/10.1016/S0160-9327(00)01367-3)
- Howe, C.J., Connolly, R., Windram, H.F. (2012). Responding to criticisms of phylogenetic methods in stemmatology. *Studies in English Literature 1500-1900*, 52(1), 51-67. <https://doi.org/10.1353/sel.2012.0008>
- Maas, P. (1927). *Textkritik*. W: A. Gercke, E. Norden (red.), *Einleitung in die Altertumswissenschaft*, cz. VII, t. I (s. 1-18). Leipzig: B.G. Teubner.
- Maas, P. (1958). *Textual Criticism*. Oxford: Oxford University Press.
- Müller-Sievers, H. (2006). Reading without interpreting: German textual criticism and the case of Georg Büchner. *Modern Philology*, 103(4), 498-518. <https://doi.org/10.1086/509020>
- Murphy, J.S. (2008). The death of the editor. *Essays in Criticism*, 58(4), 289-310. <https://doi.org/10.1093/escrit/cgn020>
- Olechowska, E. (wyd.) (1981). *Cicero M.T., Pro CN. Plancio; Pro Rabirio Postumo*. Stuttgart: B.G. Teubner. <https://doi.org/10.1515/9783110950991.1>
- Reynolds, L.D. (1983). *Texts and Transmission: A Survey of the Latin Classics*. Oxford: Oxford University Press (reprinted).
- Reynolds, L.D., Wilson, N.G. *Skrybowie i uczeni. O tym, w jaki sposób antyczne teksty przetrwały do naszych czasów*, tłum. na podst. wyd. z r. 1968 P. Majewski. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2008).
- Shillingsburg, P. (1997). *Resisting Texts. Authority and Submission in Constructions of Meaning*. Ann Arbor: University of Michigan Press. <https://doi.org/10.3998/mpub.15790>
- Tarrant, R. (2016). *Texts, Editors, and Readers: Methods and Problems in Latin Textual Criticism*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511805165>
- West, M.L. (1973). *Textual Criticism and Editorial Technique*. Stuttgart: B.G. Teubner. <https://doi.org/10.1007/978-3-663-12401-6>

Przemysław Piwowarczyk **Mechanizmy mistyfikacji i demistyfikacji w nauce na przykładzie sporu o autentyczność tzw. Ewangelii żony Jezusa**

- Bąk, T. (2016a). Jezus rzekł do nich: Moja żona. Znaczenie kontrowersyjnego manuskryptu koptyjskiego w świetle współczesnej wiedzy i polemiki. *Collectanea Theologica*, 86, 61-83. <https://doi.org/10.21697/ct.2016.86.1.04>

- Bąk, T. (2016b). Harvard Lycopopolitan John - kolejne fałszerstwo? Koptyjski manuskrypt w świetle Ewangelii Żony Jezusa i współczesnych badań. *The Biblical Annals*, 6, 227-249.
- Bernhard, A. (2017). Postscript: A final note about the origin of the Gospel of Jesus Wife. *New Testament Studies*, 63, 305-317. <https://doi.org/10.1017/S0028688516000370>
- Choat, M. (2014). The Gospel of Jesus's wife: A preliminary paleographical assessment. *Harvard Theological Review*, 107, 160-162. <https://doi.org/10.1017/S0017816014000145>
- Depuydt, L. (2014). The alleged Gospel of Jesus's Wife: Assessment and evaluation of authenticity. *Harvard Theological Review*, 107, 172-189. <https://doi.org/10.1017/S0017816014000194>
- Gardner, I., Lieu, S. (1996). From Narmouthis (Medinet Madi) to Kellis (Ismant El-Kharab): Manichaean documents from Roman Egypt. *Journal of Roman Studies*, 86, 146-169. <https://doi.org/10.2307/300427>
- Gathercole, S. (2015). The Gospel of Jesus' Wife: Constructing a context. *New Testament Studies*, 61, 292-313. <https://doi.org/10.1017/S0028688515000107>
- Grondin, M. (2012-2016). A Question of Content: How I Saw the Internet Furor Over the Jesus' Wife Fragment; http://gospel-thomas.net/x_gjw.htm [dostęp 15.02.2019].
- Jones, Ch. (2015). The Jesus' Wife papyrus in the history of forgery. *New Testament Studies*, 61, 368-378. <https://doi.org/10.1017/S0028688515000119>
- King, K. (1988). *Images of the Feminine in Gnosticism*. Philadelphia: Fortress Press.
- King, K. (1997). *Women and goddess traditions: in antiquity and today*. Minneapolis: Fortress Press.
- King, K. (2003). *The Gospel of Mary of Magdala: Jesus and the First Woman Apostle*. Santa Rosa: Polebridge.
- King, K. (2014a). "Jesus said tot hem, 'My wife...': A new Coptic papyrus fragment. *Harvard Theological Review*, 107, 131-159. <https://doi.org/10.1017/S0017816014000133>
- King, K. (2014b). Response to Leo Depuydt, "The Alleged Gospel of Jesus's Wife: Assessment and Evaluation of Authenticity". *Harvard Theological Review*, 107, 190-193. <https://doi.org/10.1017/S0017816014000200>
- Koenen, L. (1973). Zur Herkunft des Kölner Mani-Codex. *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*, 11, 240-241.
- Lied, L.I. (2016). *Media Dynamics and Academic Knowledge Production: Tracing the Role of the Media in the Gospel of Jesus' Wife Saga*; http://www.academia.edu/28624547/Media_Dynamics_and_Academic_Knowledge_Production_Tracing_the_Role_of_the_Media_in_the_Gospel_of_Jesus_Wife_Saga [dostęp 15.02.2019].
- Louis, C. (2008). The fate of the White Monastery Library. W: G. Gabra, H.N. Takla (red.), *Christianity and Monasticism in Upper Egypt, t. 1. Akhmîm and Sohag (s. 83-90)*. Cairo: The American University in Cairo Press. <https://doi.org/10.5743/cairo/9789774161223.003.0008>
- Lundhaug, H., Suci, A. (2012). On the So-Called Gospel of Jesus's Wife. Some Preliminary Thoughts; <https://alinsuciu.com/2012/09/26/on-the-so-called-gospel-of-jesus-wife-some-preliminary-thoughts-by-hugo-lundhaug-and-alin-suciu/> [dostęp 15.02.2019].

- Mazza, R. (2016). Fragments of an Unbelievable Past? Constructions of Provenance, Narratives of Forgery. A Report; <https://facesandvoices.wordpress.com/2016/09/19/fragments-of-an-unbelievable-past-constructions-of-provenance-narratives-of-forgery-a-report/> [dostęp 15.02.2019].
- Mazza, R. (2018). Open Letter to Brill: Fake and Unprovenanced Manuscripts; <https://facesandvoices.wordpress.com/2018/11/05/open-letter-to-brill-fakeand-unprovenanced-manuscripts/> [dostęp 15.02.2019].
- Myszor, W. (2006). Ewangelia Judasza. Katowice: Księgarnia Św. Jacka.
- Myszor, W. (2013). Koptyjska "żona Jezusa". Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne, 46, 168-172.
- Nongbri, B. (2018). God's Library. The Archaeology of the Earliest Christian Manuscripts. New Haven-London: Yale University Press.
- Robinson, J.M. (2014). The Nag Hammadi Story, t. 1, The Discovery and Monopoly. Leiden-Boston: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004264236>
- Sabar, A. (2012a). The Inside Story of a Controversial New text About Jesus; <https://www.smithsonianmag.com/history/the-inside-story-of-a-controversial-new-text-about-jesus-41078791/> [dostęp 15.02.2019].
- Sabar, A. (2012b). Update: The Reaction to Karen King's Gospel Discovery; <https://www.smithsonianmag.com/history/update-the-reaction-to-karenkings-gospel-discovery-84250942/?page=2> [dostęp 15.02.2019].
- Sabar, A. (2016). The Unbelievable Tale of Jesus's Wife; <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2016/07/the-unbelievable-tale-of-jesus-wife/485573/> [dostęp 15.02.2019].
- Tuross, N. (2014). Accelerated mass spectrometry radiocarbon determination of papyrus samples. Harvard Theological Review, 107, 170-171. <https://doi.org/10.1017/S0017816014000182>
- Watson, J. (2012a). The Gospel of Jesus' Wife: How a fake Gospel-Fragment was composed. Introduction and Summary; <http://ntweblog.blogspot.com/2012/09/the-gospel-of-jesus-wife-how-fake.html> [dostęp 15.02.2019].
- Watson, J. (2012b). Addendum: The End of the Line?; <http://ntweblog.blogspot.com/2012/09/francis-watson-addendum-end-of-line.html> [dostęp 15.02.2019].
- Woodward, K. (2003). A Quite Contrary Mary. Like Jesus, Mary Magdalene is now the subject of a cultural makeover. What agenda do feminist scholars have in mind?; <https://www.beliefnet.com/entertainment/movies/theda-vinci-code/a-quite-contrary-mary.aspx> [dostęp 15.02.2019].

Karol Wilczyński **Dlaczego filozofia jest zła dla duszy? Komentarz do krytyki filozofów Al-Ghazālego**

- Abrahamov, B. (2015). Al-Ghazālī and the rationalization of sufism. W: G. Tamer (red.), Islam and Rationality. The Impact of al-Ghazālī. Papers Collected on His 900th Anniversary (s. 35-48). Leiden: Brill. https://doi.org/10.1163/9789004290952_004

- Abul Quasem, M. (1974). Al-Ghazali's rejection of philosophic ethics. *Islamic Studies*, 13(2), 111-127.
- Al-Ġazālī, A.H. (1355/1936). *Maqāṣid al-falāsifa* {Doktryny filozofów}. W: M. al-Kurdi (ed.), *al-Matbā a al- Maḥmūdiya al-Tiġāriya*. Cairo.
- Al-Ġazālī, A.H. (1356/1937-57/38). *Iḥyā' 'ulum al-dīn* {Ożywienie nauk religijnych}. W: Lajnat Nashr al-Thaqāfa al-Islāmiyya, t. 1-4. Cairo; URL: <http://www.ghazali.org/site/ihya.htm> [dostęp p 28.02.2020].
- Al-Ġazālī, A.H. (1969). *al-Munqid min al-ḍalāl* {Ratunek przed zbłądzeniem}. W: F. Jabre (ed.), *Erreur et dé livrance*. Beyrouth: Commission libanaise pour la traduction des chefs d'oeuvre.
- Al-Ġazālī, A.H. (1971). *al-Maqṣad al-asnā fī sharḥ ma'ānī asmā Allāh al- ḥusnā* {Najwyższy cel: wyjaśnienie 99 imion Boga}. W: F. Shehadi, Al-Ġazālī. *Al-Maqṣad al-asnā fī ṣarḥ ma'ānī asmā Allāh al-ḥusnā*. Beyrouth: Dar el-Machreq.
- Al-Ġazālī, A.H. (1990). *Muḥtaṣar iḥyā' 'ulum al-dīn* {Streszczenie ożyczenia nauk religijnych}. W: *Mu'assasat al- Kutub al-taqafiyya*. Beyrouth.
- Al-Ġazālī (1998). *Miṣ kāt al-anwār* {Nisza światła}. W: D. Buchman (ed.), *al-Ghazālī. The Niche of Lights*. Provo: Brigham Young University Press.
- Al-Ġazālī, A.H. (2000). *Tahāfut al-falāsifa* {Rozproszenie filozofów}. W: M. Marmura (ed. i przeł.), *The Incoherence of the Philosophers*. Provo: Brigham Young University Press.
- Al-Ġazālī, A.H. (2008). *Mīzān al-'amal* {Miara działania}. W: M. Bijū (ed.), *Mīzān al-'amal*. Damascus: Dār al-Taqwā.
- Al-Ġazālī, A.H. (2010). *Ayyuha 'l-Walad* {O, synu!}. W: D. Reisman (ed. i przeł.), *Classical Foundations of Islamic Educational Thought: A Compendium of Parallel English-Arabic Texts* (s. 90-107). Provo: Brigham Young University Press.
- Al-Ġazālī, A.H. (2015). *Bidāyat al-hidāya* {Początek przewodnictwa}. W: A.-R. Mangera, *The Beginning of Guidance*. London: White Thread Press.
- Garden, K. (2014). *The First Islamic Reviver. Abū Hāmid al-Ghazālī and His Revival of the Religious Sciences*. Oxford: Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199989621.001.0001>
- Gil'adi, A. (1989). On the origin of two key-terms in Al-Ġazzālī's *Iḥyā' 'Ulūm al-Dīn*. *Arabica*, 36(1), 81-92. <https://doi.org/10.1163/157005889X00232>
- Griffel, F. (2009a). *Al-Ghazali's Philosophical Theology*. Oxford: Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195331622.001.0001>
- Griffel, F. (2009b). Al-Ghazālī's cosmology in the Veil Section of his *Miṣkāt al-Anwār*. W: T. Langermann (red.), *Avicenna and his Legacy: A Golden Age of Science and Philosophy* (s. 27-49). Turnhout: Brepols. <https://doi.org/10.1484/M.CELAMA-EB.3.1521>
- Günther, S. (2010). The principles of instruction are the grounds of our knowledge: Al-Fārābī's (d. 950) philosophical and al-Ghazālī's (d. 1111) spiritual approaches to learning. W: O. Abi- Mershed (ed.), *Trajectories of Education in the Arab World: Legacies and Challenges* (s. 15-35). London: Routledge.
- Hourani, G. (1985). *Reason and Tradition in Islamic Ethics*. Cambridge: Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511570780>

- Janssens, J. (2001). Al-Ghazzālī's Tahāfut: Is it really a rejection of Ibn Sīnā's philosophy? *Journal of Islamic Studies*, 12(1), 1-17. <https://doi.org/10.1093/jis/12.1.1>
- Koran (1986). (przeł. J. Bielawski). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy. Kukkonen, T. (2016). Al-Ghazali on error. W: F. Griffel (red.), *Islam and Rationality. The Impact of al-Ghazālī. Papers collected on his 900th Anniversary*, t. 2 (s. 3-31). Leiden: Brill. https://doi.org/10.1163/9789004307490_002
- Linant de Bellefonds, Y. (2012). Fāsīd wa Bāṭil. W: P. Bearman, Th. Bianquis, C.E. Bosworth, E. van Donzel, W.P. Heinrichs (red.), *Encyclopaedia of Islam. Second Edition*.
- Menn, S. (2003). The discourse on the method and the tradition of intellectual autobiography. W: J. Miller, B. Inwood, *Hellenistic and Early Modern Philosophy* (s. 141-191). Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511498275.010>
- Pachniak, K. (tłum.) (2008). Abu Hamid al-Ghazali. Sprawiedliwa waga. Ratunek przed zabłądzeniem. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Rosenthal, F. (2014). *Man versus Society in Medieval Islam* (ed. D. Gutas). Leiden: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004270893>
- Treiger, A. (2012). *Inspired Knowledge in Islamic Thought. Al-Ghazali's Theory of Mystical Cognition and Its Avicennian Foundation*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203806487>
- Wronecka, J. (tłum.) (1990). Al-Gazali. Nisza święteł. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Maria Łukaszewicz-Chantry Jeden tylko poeta nigdy nie kłamie... Maciej Kazimierz Sarbiewski o przywileju poetów

- Arystoteles (1983). *Metafizyka* (przeł. i oprac. K. Leśniak). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Arystoteles (1988). *Retoryka. Poetyka* (przeł. H. Podbielski). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Janus, K. (2006). Wokół pojęcia twórczości. Ze studiów nad *De perfecta poesi* Macieja Kazimierza Sarbiewskiego. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*, X, 59–67.
- Łukaszewicz-Chantry, M. (2002). Trzy nieba. Przestrzeń sakralna w liryce Macieja Kazimierza Sarbiewskiego. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Łukaszewicz-Chantry, M. (2019). Ciceronianus czy Christianus. Dawni autorzy chrześcijańscy wobec literatury pogańskiej. *Więź*, 1, 176–182.
- Niebelska-Rajca, B. (2011). Poeta imitatore czy poeta facitore? Późnorennesansowe włoskie dyskusje o mimesis. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*, LV, 101–122. <https://doi.org/10.12775/OiRwP.2011.05>
- Platon (1956). *Sofista. Polityk* (przeł. W. Witwicki, przekł. przejrz. D. Gromska). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Poetyka okresu renesansu. *Antologia* (1982). Wybór, wstęp i opracowanie E. Sarnowska-Temeriusz. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Sarbiewski, M.K. (1954). O poezji doskonałej, czyli Wergiliusz i Homer (przeł. M. Plezia, oprac. S. Skimina). Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Sarbiewski, M.K. (1958). Wykłady poetyki (przeł. i oprac. S. Skimina). Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Sarbiewski, M.K. (1972). Bogowie pogan (przeł. i oprac. K. Stawecka). Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Sarnowska-Temierusz, E. (1967). Teoria poezji Macieja Kazimierza Sarbiewskiego. W: M. Głowiński (red.) Studia z teorii i historii poezji (s. 126–147). Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Stawecka, K. (1989). Maciej Kazimierz Sarbiewski prozaik i poeta. Lublin: Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego KUL.

Urbański, P. (2000). Theologia fabulosa. Commentationes Sarbievianae. Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego.

Izabella Zatorska **Iluzja i prawda w teatrze od baroku po romantyzm**

Arystoteles (1989). Poetyka (przeł. i oprac. H. Podbielski). Wrocław: Ossolineum.

Auerbach, E. (1968). Mimesis: rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu, t. 2 (przeł. i wstęp Z. Żabicki). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Boileau, N. (1989). L'art poétique – Sztuka poetycka (tłum. i oprac. M. Grzędzińska). Lublin: Wydawnictwo UMCS.

Brandwajn, R. (1965). Twarz i maska. Rzecz o Świętoszku Moliera. Warszawa: Wiedza Powszechna.

Brandwajn, R. (1968). Świętoszek (Tartuffe) Moliera. Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych.

Corneille, P. (b.d.). Iluzja komiczna, maszynopis [Corneille, P. (1993). Iluzja komiczna. Spektakl wyreżyserowany przez B. Hussakowskiego w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie (przeł. S. Hebanowski, W. Turdza)].

Deloffre, F. (1955). Une préciosité nouvelle. Marivaux et le marivaudage. Étude de langue et de style. Paris: Les Belles Lettres.

Diderot, D. (2008). Pisma estetyczno-teatralne (przeł. M. Dębowski, J. Kott, E. Rządowska, A. Siemek; wstęp i oprac. M. Dębowski). Gdańsk: słowo/obraz terytoria.

Dygul, J. (2010). Komedia w komedii, czyli o metateatralności w siedemnastowiecznej dramaturgii włoskiej. Odrodzenie i Reformacja w Polsce, LIV, 41–67.

Encyklopedia teatru polskiego en ligne: „Metateatr” (2016); <http://encyklopediateatru.pl/hasla/108/metateatr> [dostęp 3.07.2019].

Forestier, G. (1996 [1981]). Le Théâtre dans le théâtre sur la scène française du XVIIIe siècle. Genève: Droz.

Foucault, M. (1961). Folie et déraison. Histoire de la folie à l'âge classique. Paris: Plon.

Girard, R. (2001). Prawda powieściowa i kłamstwo romantyczne (przeł. K. Kot). Warszawa: Wydawnictwo KR.

- Goethe, J.W. (1951). *Goetz von Berlichingen*. W: *Théâtre complet* (przeł. Albert Stapfer). Paris: Librairie Gallimard.
- Goethe, J.W. (1957). *Z mojego życia: zmyślenie i prawda*, t. 1–2 (przeł. A. Guttry). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Immer, N., Müller, O. (2015). *Le Diderot de Lessing: de «douces larmes» pour servir à la purification du goût national*. *Recherches sur Diderot et sur l'Encyclopédie*, 50, 121–140.
<https://doi.org/10.4000/rde.5290>
- Jankowski, A. (1992). *Przedmowa*. W: *W. Szekspir, Sen nocy letniej. Kupiec wenecki* (przeł. S. Barańczak). Poznań: Wydawnictwo "W drodze".
- Kowalski, W. (2018). *Recenzje: Szekspir w rozkroku*. W: *Teatr dla wszystkich*;
<https://teatrdlawszystkich.eu/szekspir-w-rozkroku/> [dostęp 24.02.2020].
- Kowzan, T. (1976). *L'Art en abyme*. *Diogenes*, 96. <https://doi.org/10.1177/039219217602409604>.
- La Bruyère, J. (1965). *Les Caractères de Théophraste traduits du grec avec Les Caractères ou Les Moeurs de ce siècle* (chronologie et préface par R. Pignarre). Paris: Garnier-Flammarion.
- Lesage, A.-R. (1951). *Turcaret czyli Finansista. Komedia w pięciu aktach* (przeł. T. Boy-Żeleński, wstęp i oprac. A. Jakubiszyn). Wrocław: Ossolineum.
- Lesage, A.-R. (1970). *Turcaret* (oprac. B. Blanc). Paris: Librairie Larousse. Lessing, G.E. (1956). *Dramaturgia hamburska* (przeł. O. Dobijanka-Witczakowa i in.). Wrocław: Ossolineum.
- Marivaux, P. (b.d.). *Aktorzy mimo woli* (z oryg. *Les Acteurs de bonne foi*, przeł. I. Zatorska).
- Marivaux, P. (1992). *Théâtre complet*, t. 2 (édition de F. Deloffre, F. Rubellin). Paris: Bordas.
- Marivaux, P. (1996 [1989]). *Théâtre complet*, t. 1 (édition de F. Deloffre, F. Rubellin). Paris: Bordas/Dunod.
- Marivaux, P. (1999). *Spór. Spektakl Teatru Telewizji w reżyserii M. Ziębińskiego* (przeł. B. Skoczyński).
- May, G. (1963). *Le dilemme du roman au XVIIIe siècle: étude sur les rapports du roman et de la critique, 1715–1761*. Paris: Presses Universitaires de France.
- Mitosek, Z. (1992). *Wprowadzenie*. W: *Z. Mitosek, Mimesis w literaturze, kulturze i sztuce* (s. 5–32). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Molier (1875). *Świętoszek = Tartuffe: komedia w pięciu aktach wierszem* (przeł. Kazimierz Zalewski). Warszawa: S. Lewental; <http://lektury.crib.pl/swietoszek-molier-tekst-utworu.html> lub <https://pl.wikisource.org/wiki/Dyskusja:Świętoszek> [dostęp 29.06.2019].
- Molier (1883). *Świętoszek czyli Szalbierz* (przeł. A. Urbański). Lwów: Księgarnia Polska.
- Molier (1987). *Świętoszek* (przeł., wstęp i przyp. T. Boy-Żeleński). Łódź: Wydawnictwo Łódzkie.
- Musset, A. de (1953). *Nie igra się z miłością. Komedia w trzech aktach* (przeł. T. Boy-Żeleński, oprac. L. Łopatyńska). Wrocław: Ossolineum.
- Musset, A. de (1996). *On ne badine pas avec l'amour. Proverbe* (oprac. D.A. Canal). Paris: Larousse-Bordas.

- Palus, B. (2017). *Literatura in statu nascendi. Problemy estetyczne i genologiczne prozy literackiej Denisa Diderota*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut.
- Rousset, J. (1962). *Marivaux ou la structure du double registre*. W: *Forme et signification, essais sur les structures littéraires de Corneille à Claudel*. Paris: J. Corti.
- Rzadkowska, E. (1958). *O poezji dramatycznej 1758*. W: E. Rzadkowska, *Teorie dramatyczne Oświecenia francuskiego* (przeł. E. Rzadkowska). Wrocław: Ossolineum.
- Schiller, F. (1976). *Intryga i miłość* (przeł. A.M. Swinarski, oprac. O. Dobijanka-Witczakowa). Wrocław: Ossolineum.
- Szekspir, W. (1992). *Sen nocy letniej. Kupiec wenecki* (przeł. S. Barańczak, przedm. A. Jankowski). Poznań: Wydawnictwo „W drodze”.
- Van Thiegem, Ph. (1971). *Główne doktryny literackie we Francji. Od Plejady do surrealizmu* (przeł. M. Wodzyńska, E. Maszewska). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Tischner, ks. J. (2001). *Filozofia dramatu. Wprowadzenie*. Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Wielechowska, K. (2013). *Cicha wiedza Hippolity – Sen nocy letniej w lekturze René Girarda*. *Roczniki Kulturoznawcze*, IV, 2, 97–122.

Wojciech Sajkowski **Uczciwość jako cecha człowieka nieucywilizowanego we francuskim obrazie Słowian Południowych na przełomie XVIII i XIX wieku**

- Abrial, A. (1806). *Notice sur l'organisation, l'administration, la justice en Dalmatie, en aout 1806 - Sur l'application du Code Civil Napoleon A la Dalmatie, Rapport adressé de Zara le 28 septembre A S. M. J. Le Prince Eugène Napoléon de France Vice Roi d'Italie par l'auditeur au conseil d'Etat de l'Empire Français Abrial*. Pierrefitte-sur-Seine: Archives Nationales AF IV 1713.
- Bury, E. (1996 [1666]). *Litterature et politesse, L'invention de l'honnête homme 1580–1750*. Paris: PUF.
- Chastelet du, P. (1670). *La politique civile et militaire des Venitiens*. Cologne: Pierre Michel.
- Duchet, M. (1971). *Anthropologie et histoire au siècle des Lumières*. Paris: Maspero.
- Duval, P., Pyrard, F. (1679). *Voyage de François Pyrard, de Laval: contenant sa navigation aux Indes orientales, Maldives, Moluques, & au Bresil: & les divers accidens qui luy sont arrivez en ce voyage pendant son séjour de dix ans dans ces pais: avec une description exacte des moevres, loix, façons de faire, police & gouvernement: du trafic & commerce qui s'y fait: des animaux, arbres, fruits, & autres singularitez qui s'y recontrent: divisé en trois parties (...) avec des Observations géographiques sur le présent voyage (...) par le Sieur du Val*. Paris: L. Billaine.
- Ellingson, T. (2001). *The myth of the noble savage*. Berkeley: University of California Press.
<https://doi.org/10.1525/9780520925922>
- Fortis, A. (1778). *Travels Into Dalmatia*. London: Robson.
- Marmont, A. (1857). *Mémoires du Maréchal Marmont duc de Raguse de 1792 à 1841, t. 3*. Paris: Perrotin.

- Mortier, R. (2002). *Le «Prince d'Albanie». Un aventurier au siècle des Lumières*. Paris: Champion.
- Motsch, A. (2001). *Lafitau et l'émergence du discours ethnographique*. Paris: Presses de l'Université de Paris-Sorbonne.
- Petto, Ch. (2007). *When France was King of Cartography: The Patronage and Production of Maps in Early Modern France*. Plymouth: Lexington.
- Racault, J.-M. (2003). *Nulle part et ses environs: voyage aux confins de l'utopie littéraire*. Paris: Presses de l'Université de Paris-Sorbonne.
- Rapacka, J. (1997). *Leksykon tradycji chorwackich*. Warszawa: Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy.
- Sajkowski, W. (2013). *Obraz ludów bałkańskiego wybrzeża Adriatyku we Francji epoki Oświecenia*. Poznań: Wydawnictwo Nauka i Innowacje.
- Sajkowski, W. (2018). *French image of the peoples inhabiting illyrian provinces*. Warszawa–Bellerive-sur-Allier: DiG-La Rama.
- Sorbier (1806). *Dalmatie (reconnaissance du côtes de la), 4 juin 1806*. W: Sorbier, 3 mémoires du colonel Sorbier sur les côtes et les îles de l'Istrie et de la Dalmatie, 4 et 6 juin 1806. Vincennes: Service Historique de la Défense/Divison Armée de Terre 1M 1590–1591.
- Watzlawick, H. (1999). *Bio-bibliographie de Stefano Zannowich*. Genève: nakład własny autora.
- Wolff, L. (2001). *Venice and the Slavs: The Discovery of Dalmatia in the Age of Enlightenment*. Stanford: Stanford University Press.
- Zanović, S. (1784). *Notes historiques-politiques sur le Monténégro et les Monténégrins, par un officier général qui a servi dans l'armée de l'empereur Stefan Mali, l'année 1778 et jusqu'à sa mort arrivée le 15 août 1779 dans la province de Czernizza*. W: S. Zanović, Stiepan-Mali, c'est à dire Etienne Petit, ou Stefano-Piccolo, le Pseudo Pierre III. Empereur de Russie, qui parut dans le grand-Duché de Monténégro, situé entre la mer Egée, l'Albanie Turque & le golfe Adriatique, en 1767, 1768 & 1769. Mangalor, forteresse du Nabab Hyder-Haly, sur les côtes du Malabar (Vienne?).

Adam Grzeliński Prawdziwość sądów estetycznych. George'a Santayany polemika z tradycją

- Beardsley, M.C. (1975). *Aesthetics from Classical Greece to the Present*. Tuscaloosa: University Alabama Press.
- Burke, E. (1968). *Dociekania filozoficzne o pochodzeniu naszych idei wzniosłości i piękna (przeł. P. Graff)*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Danto, A. (1988). *An introduction*. W: G. Santayana, *The Sense of Beauty. Being the Outlines of Aesthetic Theory* (s. 3–11). Cambridge (Massachusetts)–London: MIT Press.
- Grzeliński, A. (2001). *Angielski spór o istotę piękna. Koncepcje estetyczne Shaftesbury'ego i Burke'a*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Grzeliński, A. (2017). *Naturalne źródła twórczości artystycznej w koncepcji estetycznej George'a Santayany*. W: A. Nowak (red.), *Interpretacje dzieła muzycznego* (s. 23–35). Bydgoszcz: Wydawnictwo Akademii Muzycznej.

Hume, D. (1955). *Sprawdzian smaku* (przeł. T. Tatarkiewiczowa). W: D. Hume, *Eseje z dziedziny moralności i literatury* (s. 190–215). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

James, W. (2002). *Psychologia. Kurs skrócony* (przeł. M. Zagrodzki). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

James, W. (2012). *Eseje o radykalnym empiryzmie* (przeł. A. Grzebiński, K. Wawrzonkowski). Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK. Kant, I. (2014). *Krytyka władzy sądenia* (przeł. M. Żelazny). Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.

Pazura, S. (1981). *De gustibus. Z dziejów pojęcia smaku estetycznego*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Santayana, G. (2014). *Poczucie piękna* (przeł. A. Grzebiński, K. Wawrzonkowski). Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.

Santayana, G. (2015). *Rozum w sztuce* (przeł. A. Grzebiński i Translatorium Instytutu Filozofii UMK). Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.

Shaftesbury, A.A.C. (2007). *Moralisci*. W: A.A.C. Shaftesbury, *List o entuzjazmie. Moralisci* (przeł. A. Grzebiński) (s. 57–189). Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.

Stolnitz, J. (1961). On the origins of "aesthetic disinterestedness", *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, XX/2, 131–143. <https://doi.org/10.2307/427462>

Anna Żymełka-Pietrzak Nie naga, lecz nosząca „suknię na sukni”. Metafora prawdy u Johanna Georga Hamanna

Alexander, W.M. (1981). The alpha and omega of Hamann's philosophy. *Ultimate Reality and Meaning*, 4(4) 297-309. <https://doi.org/10.3138/uram.4.4.297>

Augustyn (2007). *Wyznania* (przeł. Z. Kubiak). Kraków: Wydawnictwo Znak.

Bayer, O. (1991). *Autorität und Kritik. Zur Hermeneutik und Wissenschaftstheorie*. Tübingen: Mohr Siebeck.

Beech, T. (2002). *Hamann's Prophetic Mission. A Genetic Study of Three Late Works against the Enlightenment*. London: Maney Publishing dla Modern Humanities Research Association.

Blumenberg, H. (2017). *Pradygmaty dla metaforologii* (przeł. B. Baran). Warszawa: Wydawnictwo Aletheia.

Griffith-Dickson, G. (1995). *Johann Georg Hamann's relational metacriticism*. Berlin: Walter de Gruyter & Co. <https://doi.org/10.1515/9783110889642>

Hamann, J.G. (1949-1957). W: J. Nadler (red.), *Sämtliche Werke*, t. 1-6. Wien: Herder.

Hamann, J.G. (1955-1979). W: W. Ziesemer, A. Henkel (red.), *Johann Georg Hamann Briefwechsel*, t. 1-7. Frankfurt a. Main: Insel-Verlag.

Hamann, J.G. (2002). *Brief an Christian Jakob Kraus vom 18. Dezember 1784*. W: O. Bayer, *Vernunft ist Sprache. Hamanns Metakritik Kants* (s. 431-437). Stuttgart-Bad Cannstatt: Friedrich Frommann - Günter Holzboog.

Hamann, J.G. (2004). *Metakrytyka puryzmu czystego rozumu* (przeł. B.J. Smeja). *Filo-Sofija*, 1(4), 9-16.

Hamann, J.G. (2006). Memorabilia sokratejskie (przeł. T. Ososiński). W: K. Najdek, K. Tkaczyk (red.), Teoria literatury żywa. Burzliwy wiek osiemnasty (s. 87-118). Warszawa: Zakład Graficzny UW.

Lichtwer, M.G. (1978). Die beraubte Fabel. W: E. Leibfried, J.M. Werle (red.), Texte zur Theorie der Fabel (s. 52). Berlin, Heidelberg: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-476-03875-3_13

Moustakas, U. (2003). Urkunde und Experiment: Neuzeitliche Naturwissenschaft im Horizont einer hermeneutischen Theologie der Schöpfung bei Johann Georg Hamann. Berlin: Walter de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110900606>

Regier, A. (2016). Johann Georg Hamann. Metacritique and poesis in counterenlightenment W: P. Hamilton (red.), The Oxford Handbook of European Romanticism. First edition (s. 165-183). Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199696383.013.9>

Reuter, Ch. (2005). Autorschaft als Kondeszendenz. Johann Georg Hamanns erlesene Dialogizität. Berlin: Walter de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110914962>

Russ, A.R. (2013). The Illusion of History: Time and the Radical Political Imagination. Washington: CUA Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctt2851nb>

Stünkel, K.M. (2007). Ästhetische Geologie. Die Frage nach der Wahrheit bei Johann Georg Hamann. Neue Zeitschrift für Systematische Theologie Und Religionsphilosophie, 49(2), 156-182. <https://doi.org/10.1515/NZST.2007.013>

Terezakis, K. (2012). Is theology possible after Hamann? W: L.M. Anderson (red.), Hamann and the Tradition (s. 182-198). Evanston: Northwestern University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv43vs9r.17>

Marta Baron-Milian **Bezcenna nieużyteczna. Ekonomie i prawdy poezji**

Abrams, M.H. (2003). Zwierciadło i lampa. Romantyczna teoria poezji a tradycja krytycznoliteracka (przeł. M.B. Fedowicz). Gdańsk: słowo/obraz terytoria.

Barańczak, S. (2007). Wiersze zebrane. Kraków: Wydawnictwo a5.

Barthes, R. (1999). S/Z (przeł. M.P. Markowski, M. Gołębiowska). Warszawa: Wydawnictwo KR.

Baudrillard, J. (2007). Wymiana symboliczna i śmierć (przeł. S. Królak). Warszawa: Wydawnictwo Sic!

Berardi, F. (2012). The Uprising. On Poetry and Finance. Cambridge–London: The MIT Press.

Blumenberg, H. (2017). Paradygmaty dla metaforologii (przeł. B. Baran). Warszawa: Wydawnictwo Aletheia.

Bolecki, W., Dąbrowska, E. (red.) (2006). Literatura i wiedza. Warszawa: Instytut Badań Literackich PAN.

Compagnon, A. (2010). Demon teorii. Literatura a zdrowy rozsądek (przeł. T. Stróżyński). Gdańsk: słowo/obraz terytoria.

Derrida, J. (2002). Biała mitologia. Metafora w tekście filozoficznym (przeł. J. Margański). W: J. Derrida, Marginesy filozofii (s. 261–336) (przeł. A. Dziadek, J. Margański, P. Pieniążek). Warszawa: Wydawnictwo KR.

- Dziadek, A. (2001). Anagramy Ferdinanda de Saussure'a – historia pewnej rewolucji. *Teksty Drugie*, 6, 109–125.
- Felski, R. (2016). *Literatura w użyciu* (przeł. J. Borkowska i in.). Poznań: Wydawnictwo PSP.
- Foucault, M. (2005). *Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych* (przeł. T. Komendant). Gdańsk: słowo/obraz terytoria.
- Goethe, J.W. (2018). *Faust* (przeł. A. Lam). Warszawa: Oficyna Wydawnicza Aspra.
- Hörisch, J. (2010). *Orzeł czy reszka. Poezja pieniądza* (przeł. J. Kita-Huber, S. Huber). Kraków: Wydawnictwo Universitas.
- Jakobson, R. (2006). *Poetyka w świetle językoznawstwa* (przeł. K. Pomorska). W: A. Burzyńska, M.P. Markowski (red.), *Teorie literatury XX wieku. Antologia*. Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Jameson, F. (2009). *Mapowanie poznawcze* (przeł. B. Kuźniarz). *Krytyka Polityczna*, 16/17, 232–240.
- Kłosiński, M. (2015). *Ratunkiem jest tylko poezja. Baudrillard – Teoria – Literatura*. Warszawa: Instytut Badań Literackich PAN.
- Koronkiewicz, M. (2019). *I jest moc odległego życia w tej elegii. Uwagi o wierszach Andrzeja Sosnowskiego*. Wrocław: Fundacja na rzecz Kultury i Edukacji im. Tymoteusza Karpowicza.
- Krajewska, A. (2006). *Światło jako metafora epistemologiczna*. W: W. Bolecki, E. Dąbrowska (red.), *Literatura i wiedza* (s. 164–176). Warszawa: Instytut Badań Literackich PAN.
- Markowski, M.P. (2004). *Reprezentacja i ekonomia*. *Teksty Drugie*, 4, 11–27.
- Markowski, M.P. (2007). *Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy*. Kraków: Wydawnictwo Universitas.
- Moretti, F. (2016). *Wykresy, mapy, drzewa. Abstrakcyjne modele na potrzeby historii literatury* (przeł. T. Bilczewski, A. Kowalcze-Pawlik). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Nietzsche, F. (1993). *O prawdzie i kłamstwie w pozamoralnym sensie* (przeł. B. Baran). W: F. Nietzsche, *Pisma pozostałe 1862–1875*. Kraków: Inter Esse.
- Nycz, R. (2001). *Literatura jako trop rzeczywistości. Poetyka epifanii w nowoczesnej literaturze polskiej*. Kraków: Wydawnictwo Universitas.
- Shell, M. (1978). *The Economy of Literature*. Baltimore–London: John Hopkins University Press.
- Sieburth, R. (1995). *Ezra Pound: Ekonomia poezji/poezja ekonomii*. *Literatura na Świecie*, 1–2, 268–300.
- Sosnowski, A., Jankowicz, G. (2010). *Niewielki odwet na „prawdziwym” życiu*. W: G. Jankowicz (red.), *Trop w trop. Rozmowy z Andrzejem Sosnowskim* (s. 173–192). Wrocław: Biuro Literackie.
- Szkłowski, W.B. (1986). *Sztuka jako chwyt* (przeł. R. Łużny). W: S. Skwarczyńska (red.), *Teoria badań literackich za granicą. Antologia*, t. 2 (s. 10–28). Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- Tomczok, P. (2018). *Literacki kapitalizm. Obrazy abstrakcji ekonomicznych w literaturze polskiej II połowy XIX wieku*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Tyszczyk, A., Borowski, J., Piekarski, I. (red.) (2009). *Prawda w literaturze*. Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL

Ulicka, D. (2006). O funkcji poznawczej literatury i wiedzy o literaturze (tezy do przyszłej antropologii literaturoznawstwa). W: W. Bolecki, E. Dąbrowska (red.), *Literatura i wiedza* (s. 9–32). Warszawa: Instytut Badań Literackich PAN.

Woodmansee, M., Osteen, M. (red.) (1999). *The New Economic Criticism. Studies at the Intersection of Literature and Economics*. London–New York: Routledge.

Paweł Tomczok Prawda i fałsz lustra. Podmiotowość – odzwierciedlenie – praktyka

Abrams, M.H. (2003). *Zwierciadło i lampa. Romantyczna teoria poezji a tradycja krytycznoliteracka* (przeł. M.B. Fedewicz). Gdańsk: słowo/obraz terytoria.

Blumenberg, H. (2013). Światło jako metafora prawdy. Przedpole filozoficznego kształtowania pojęć (przeł. Z. Zwoliński). *Kronos*, 2, 32-59.

Blumenberg, H. (2017). *Paradygmaty dla metaforologii* (przeł. B. Baran). Warszawa: Wydawnictwo Aletheia.

Derrida, J. (2002). Biała mitologia. Metafora w tekście filozoficznym. W: *Marginesy filozofii* (przeł. A. Dziadek, J. Margański, P. Pieniążek) (s. 261-336). Warszawa: Wydawnictwo KR.

Eco, U. (2012). *Po drugiej stronie lustra i inne eseje. Znak, reprezentacja, iluzja, obraz* (przeł. J. Wajs). Warszawa: Wydawnictwo W.A.B.

Fromm, E. (2014). *Anatomia ludzkiej destrukcyjności* (przeł. J. Karłowski). Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.

Holz, H.H. (2005). *Weltentwurf und Reflexion. Versuch einer Grundlegung der Dialektik*. Stuttgart-Weimar: J.M. Metzler. <https://doi.org/10.1007/978-3-476-00092-7>

Ingold, T. (2018). *Splatać otwarty świat* (przeł. E. Klekot, D. Wąsik; wyb. E. Klekot). Kraków: Instytut Architektury.

Keyzers, Ch. (2017). *Empatia. Jak odkrycie neuronów lustrzanych zmienia nasze rozumienie ludzkiej natury* (przeł. Ł. Kwiatek). Kraków: Copernicus Center Press.

Kleist, H. (2000). O teatrze marionetek (przeł. J. Ekier). W: T. Namowicz (red.), *Pisma teoretyczne niemieckich romantyków* (s. 573-581). Wrocław: Ossolineum.

Kuhn, K. (2014). Spiegel. W: R. Konersmann (red.), *Wörterbuch der philosophischen Metaphern* (s. 380-392). Darmstadt: WBG.

Latour, B. (2013). *Nadzieja Pandory. Eseje o rzeczywistości w studiach nad nauką* (przeł. K. Abriszewski, A. Derra, M. Smoczyński, M. Wróblewski, M. Zuber). Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.

Marks, K., Engels, F. (1961). *Ideologia niemiecka* (przeł. K. Błeszyński, S. Filmus). W: *Dzieła*, t. 3 (red. I. Strumińska). Warszawa: Książka i Wiedza.

Melchior-Bonnet, S. (2007). *Narzędzie magii. Historia luster i zwierciadeł* (przeł. B. Walicka). Warszawa: Wydawnictwo Bellona.

Schickel, J. (2012). *Der Logos des Spiegels. Struktur und Sinn spekulativen Metapher*. Bielefeld: Transcript. Schivelbusch, W. (2004). *Lichtblicke. Zur Geschichte der künstlichen Helligkeit im 19. Jahrhundert*. München-Wien: Fischer. <https://doi.org/10.14361/transcript.9783839402955>

Tomasello, M. (2019). *Becoming Human. A Theory of Ontogeny*. Cambridge-London: The Belknap Press of Harvard University. <https://doi.org/10.4159/9780674988651>

Wallis, M. (1973). *Dzieje zwierciadła i jego rola w różnych dziedzinach kultury*. Warszawa: Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe.

Michał Rogalski Figura niezaangażowanego badacza. Prawda i prawdopodobieństwo w badaniu myśli religijnej

Arnold, C. (2009). *Mała historia modernizmu* (przeł. T. Zatorski). Kraków: Wydawnictwo WAM.

Arystoteles (1988). *Retoryka-Poetyka* (przeł. H. Podbielski). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Dilthey, W. (1987). *O istocie filozofii i inne pisma* (przeł. E. Paczkowska-Łagowska). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Domańska, E. (red.) (2006). *Pamięć, etyka i historia. Anglo-amerykańska teoria historiografii lat dziewięćdziesiątych (Antologia przekładów)*. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.

Gadamer, H.-G. (2003). *Język i rozumienie* (przeł. P. Dehnel, B. Sierocka). Warszawa: Wydawnictwo Aletheia.

Koźakowski, L. (1990). *Horror metaphysicus* (przeł. M. Panufnik). Warszawa: Wydawnictwo Res Publica.

Koselleck, R. (2012). *Semantyka historyczna* (przeł. W. Kunicki). Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.

Paczkowska-Łagowska, E. (2012). *O historyczności człowieka*. Gdańsk: słowo/obraz terytoria.

Ricoeur, P. (2007). *Pamięć, historia, zapomnienie* (przeł. J. Margański). Kraków: TAIWPN Universitas.

Rogalski, M. (2018). *Producenci margaryny? Marian Zdziechowski i polski modernizm katolicki*. Kraków: TAIWPN Universitas.

White, H. (2010). *Poetyka pisarstwa historycznego* (przeł. E. Domańska i in.). Kraków: TAIWPN Universitas.

Rafał Zawisza Marańskie matactwa Hanny Arendt a prawda jej kryptoteologii

Arendt, H., Blücher, H. (1996). *Hannah Arendt/Heinrich Blücher: Briefe 1936–1968*. Herausgegeben und mit einer Einführung von Lotte Köhler. München: Piper.

Arendt, H., McCarthy, M. (1995). *Between Friends: The Correspondence of Hannah Arendt and Mary McCarthy, 1949–1975* (edited and with an introduction by Carol Brightman). New York: Harcourt Brace.

- Arendt, H. (2002). *Denktagebuch: 1950 bis 1973*. Herausgegeben von U. Ludz und I. Nordmann. In Zusammenarbeit mit dem Hannah-Arendt-Institut, Dresden. München: Piper.
- Arendt, H. (1958). *The Human Condition*. Chicago–London: University of Chicago Press.
- Arendt, H. (2010 [1958]27). *Kondycja ludzka* (przeł. A. Łagodzka, wstęp M. Canovan). Warszawa: Wydawnictwo Aletheia.
- Arendt, H. (1960). *Vita activa: Oder vom tätigen Leben*. Stuttgart: W. Kohlhammer Verlag.
- Arendt, H., Blücher, H. (2000). *Within Four Walls: The Correspondence Between Hannah Arendt and Heinrich Blücher, 1936–1968* (edited and with an introduction by L. Kohler). New York: Harcourt.
- Arendt, H. (1991 [1963]). *O rewolucji* (przeł. M. Godyń). Kraków: Wydawnictwo X, Dom Wydawniczy Totus.
- Arendt, H. (1994). *Essays in Understanding, 1930–1954* (edited by J. Kohn). New York: Harcourt, Brace & Co.
- Benyamini, I. (2016). *The hyphenated Jew: Within and beyond the 'Judeo-Christian'*. W: *Is There a Judeo-Christian Tradition?: A European Perspective* (edited by E. Nathan and A. Topolski) (s. 225–240). Berlin–Boston: De Gruyter.
- Bielik-Robson, A. (2014). *Jewish Cryptotheologies of Late Modernity: Philosophical Marranos*. London–New York: Routledge, Taylor & Francis Group.
- Boyarin, D. (2004). *Border Lines: The Partition of Judaeo-Christianity*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Champlin, J. (2013). *Born again: Arendt's 'natality' as figure and concept*. *The Germanic Review*, 88(2), 150–164.
- Clarke, B., Quill, L. (2009). *Augustine, Arendt, and anthropology*. *Sophia: International Journal for Philosophy of Religion, Metaphysical Theology and Ethics*, 48(3), 253–265.
- Dolan, F.M. (2004). *An ambiguous citation in Hannah Arendt's The Human Condition*. *The Journal of Politics*, 66(2), 606–610.
- Kiess, J. (2016). *Hannah Arendt and Theology*. London–New York: Bloomsbury T&T Clark.
- Knott, M.L. (2013 [2011]). *Unlearning with Hannah Arendt*. New York: Other Press.
- Kristeva, J. (2010 [1999]). *Hannah Arendt: Biografia* (przeł. J. Levin). Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Sloterdijk, P. (2011 [1998]). *Spheres. Volume I: Bubbles: Microspherology*. Los Angeles: Semiotext(e).
- Voegelin, E. (1992 [1952]). *Nowa nauka polityki* (przeł. i wstępem opatrzył P. Śpiewak). Warszawa: Fundacja Aletheia.
- Young-Bruehl, E. (2004 [1982]). *Hannah Arendt: For Love of the World*. New Haven–London: Yale University Press.
- Zawisza, R. (2018). *Thank God we are creatures: Hannah Arendt's cryptotheology*. *Religions*, 9(11), 371.

Piotr Kałowski **Prawda i fałsz w narracjach: teoria dialogowego Ja w psychoterapii**

Aarons, G.A. (2004). Mental health provider attitudes toward adoption of evidence-based practice: The Evidence-Based Practice Attitude Scale (EBPAS). *Mental Health Services Research*, 6(2), 61-74. <https://doi.org/10.1023/B:MHSR.0000024351.12294.65>

Amerykańskie Towarzystwo Psychologiczne (2013). Recognition of psychotherapy effectiveness; <https://www.apa.org/about/policy/resolution-psychotherapy> [dostęp 5.07.2019].

Angus, L., McLeod, J. (2004). Self-multiplicity and narrative expression in psychotherapy. W: H.J.M. Hermans, G. Dimaggio (red.), *The Dialogical Self in Psychotherapy* (s. 77-91). Hove: Taylor & Francis. https://doi.org/10.4324/9780203314616_chapter_5

Baerger, D.R., McAdams, D.P. (1999). Life story coherence and its relation to psychological well-being. *Narrative Inquiry*, 9(1), 69-96. <https://doi.org/10.1075/ni.9.1.05bae>

Bennett-Levy, J.E., Butler, G.E., Fennell, M.E., Hackman, A.E., Mueller, M.E., Westbrook, D.E. (2004). *Oxford Guide to Behavioural Experiments in Cognitive Therapy*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/med:psych/9780198529163.001.0001>

Boelen, P.A., de Keijser, J., van den Hout, M.A., van den Bout, J. (2007). Treatment of complicated grief: A comparison between cognitive-behavioral therapy and supportive counseling. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 75, 277-284. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.75.2.277>

Boelen, P.A., van den Hout, M.A., van den Bout, J. (2006). A cognitive-behavioral conceptualization of complicated grief. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 13(2), 109-128. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2850.2006.00013.x>

Bokus, B., Bartczak, M., Szymańska, A., Chronowska, R., Ważyńska, A. (2017). The dialogical self's round table: Who sits at it and where? *Psychology of Language and Communication*, 21(1), 84-108. <https://doi.org/10.1515/plc-2017-0005>

Charon, R. (2001) Narrative medicine: a model for empathy, reflection, profession, and trust. *The Journal of the American Medical Association*, 286, 1897-1902. <https://doi.org/10.1001/jama.286.15.1897>

Charon, R. (2012). At the membranes of care: stories in narrative medicine. *Academic Medicine*, 87(3), 342. <https://doi.org/10.1097/ACM.0b013e3182446fbb>

Chmielnicka-Kuter, E. (2012). W dialogu z własną historią - metafora (wielogłosowej) powieści w poradnictwie psychologicznym. W: P.K. Oleś, M. Puchalska-Wasył (red.), *Dialog z samym sobą* (s. 376-304). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Cushman, P. (1990). Why the self is empty: Toward a historically situated psychology. *American Psychologist*, 45(5), 599-611. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.45.5.599>

David, D., Montgomery, G.H. (2011). The scientific status of psychotherapies: A new evaluative framework for evidence-based psychosocial interventions. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 18(2), 89-99. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2850.2011.01239.x>

Dimaggio, G. (2012). Dialogically oriented therapies and the role of poor metacognition in personality disorders. W: H.J.M. Hermans, T. Gieser (red.), *Handbook of Dialogical Self Theory* (s. 356-373). Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139030434.025>

- Dimaggio, G., Catania, D., Salvatore, G., Carcione, A., Nicolò, G. (2006). Psychotherapy of paranoid personality disorder from the perspective of dialogical self theory. *Counselling Psychology Quarterly*, 19(01), 69-87. <https://doi.org/10.1080/09515070600655122>
- Dimaggio, G., Salvatore, G., Azzara, C., Catania, D., Semerari, A., Hermans, H.J.M. (2003). Dialogical relationship in impoverished narratives. From theory to clinical practice. *Psychology and Psychotherapy*, 76(4), 385-410. <https://doi.org/10.1348/147608303770584746>
- Dimaggio, G., Semerari, A., Carcione, A., Nicolo, G., Procacci, M. (2007). *Psychotherapy of Personality Disorders: Metacognition, States of Mind and Interpersonal Cycles*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203939536>
- Dimaggio, G., Stiles, W.B. (2007). Psychotherapy in light of internal multiplicity. *Journal of Clinical Psychology*, 63(2), 119-127. <https://doi.org/10.1002/iclp.20335>
- Dobson, D., Dobson, K.S. (2018). *Evidence-based Practice of Cognitive-behavioral Therapy*. New York: Guilford Press.
- Garfield, S.L. (2006). *Therapies-Modern and Popular: PsycCRITIQUES 2006*. Washington: American Psychological Association.
- Gergen, K.J. (1991). *The Saturated Self: Dilemmas of Identity in Contemporary Life*. London: Sage.
- Ghaemi, S.N. (2007). *The Concepts of Psychiatry: A Pluralistic Approach to the Mind and Mental Illness*. Baltimore: JHU Press.
- Gonçalves, M., Matos, M., Santos, A. (2009). Narrative therapy and the nature of 'innovative moments' in the construction of change. *Journal of Constructivist Psychology*, 22, 1-23. <https://doi.org/10.1080/10720530802500748>
- Gonçalves, Ó.F., Machado, P.P. (1999). Cognitive narrative psychotherapy: Research foundations. *Journal of Clinical Psychology*, 55(10), 1179-1191. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1097-4679\(199910\)55:10<1179::AID-JCLP2>3.0.CO;2-L](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-4679(199910)55:10<1179::AID-JCLP2>3.0.CO;2-L)
- Goyal, R.K., Charon, R., Lekas, H.M., Fullilove, M.T., Devlin, M.J., Falzon, L., Wyer, P.C. (2008). 'A local habitation and a name': How narrative evidence--based medicine transforms the translational research paradigm. *Journal of Evaluation in Clinical Practice*, 14(5), 732-741. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2753.2008.01077.x>
- Grant, A. (2009). Evidence-based practice and the need for paradigmatic pluralism in cognitive behavioural psychotherapy. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 16(4), 368-375. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2850.2009.01388.x>
- Greenberg, L.S. (2002). *Emotion-focused Therapy: Coaching Clients to Work through their Feelings*. Washington: APA Press. <https://doi.org/10.1037/10447-000>
- Hayes, S.C., Hofmann, S.G. (2018). *Process-based CBT: The Science and Core Clinical Competencies of Cognitive Behavioral Therapy*. Oakland: New Harbinger Publications.
- Hermans, H.J.M. (2001). The dialogical self: toward a theory of personal and cultural positioning. *Culture and Psychology*, 7, 243-248. <https://doi.org/10.1177/1354067X0173001>
- Hermans, H.J.M. (2003). The construction and reconstruction of a dialogical self. *Journal of Constructivist Psychology*, 16(2), 89-130. <https://doi.org/10.1080/10720530390117902>

Hermans, H.J.M. (2004). The innovation of self-narratives: A dialogical approach. W: L. Angus, J. McLeod (red.), *Handbook of Narrative and Psychotherapy: Practice, Theory and Research* (s. 175-192). Thousand Oaks: Sage.

Hermans, H.J.M. (2014). Self as a society of I-positions: A dialogical approach to counseling. *The Journal of Humanistic Counseling*, 53(2), 134-159. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1939.2014.00054.x>

Hermans, H.J.M., Dimaggio, G. (2004). The dialogical self in psychotherapy: Introduction. W: H.J.M. Hermans, G. Dimaggio (red.), *The Dialogical Self in Psychotherapy* (s. 1-10). Hove: Taylor & Francis. <https://doi.org/10.4324/9780203314616>

Hermans, H.J.M., Gieser, T. (red.) (2012). *Handbook of Dialogical Self Theory*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139030434>

Hermans, H., Hermans-Konopka, A. (2010). *Dialogical Self Theory: Positioning and Counter-positioning in a Globalizing Society*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511712142>

Hermans, H.J.M., Kempen, H.J.G. (1993). *The Dialogical Self: Meaning as Movement*. San Diego: Academic Press.

Holmes, D., Murray, S.J., Perron, A., Rail, G. (2006). Deconstructing the evidence-based discourse in health sciences: truth, power and fascism. *International Journal of Evidence-Based Healthcare*, 4(3), 180-186. <https://doi.org/10.1097/01258363-200609000-00003>

Hope, D.A., Heimberg, R.G., Turk, C.L. (2010). *Managing Social Anxiety: A Cognitive-behavioral Therapy Approach: Therapist Guide*. New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/med:psych/9780195336689.001.0001>

Hughes, B.M. (2008). How should clinical psychologists approach complementary and alternative medicine? Empirical, epistemological, and ethical considerations. *Clinical Psychology Review*, 28(4), 657-675. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2007.09.005>

Jordan, A., Lubin, R., Larson, R., Wortmann, J., Litz, B. (2016). Treating prolonged grief. W: H. Friedman (red.), *Encyclopedia of Mental Health* (s. 341-344). New York: Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-397045-9.00260-3>

Koerner, K. (2018). Science in practice. W: S.C. Hayes, S.G. Hofmann (red.), *Process-based CBT: The Science and Core Clinical Competencies of Cognitive Behavioral Therapy* (s. 45-65). Oakland: New Harbinger Publications.

Kozłowski, D., Hutchinson, M., Hurley, J., Rowley, J., Sutherland, J. (2017). The role of emotion in clinical decision making: an integrative literature review. *BMC Medical Education*, 17(1), 255. <https://doi.org/10.1186/s12909-017-1089-7>

Laska, K.M., Gurman, A.S., Wampold, B.E. (2014). Expanding the lens of evidence-based practice in psychotherapy: A common factors perspective. *Psychotherapy*, 51(4), 467-481. <https://doi.org/10.1037/a0034332>

Machado, P.P., Gonçalves, Ó.F. (1999). Introduction: Narrative in psychotherapy: the emerging metaphor. *Journal of Clinical Psychology*, 55(10), 1175-1177. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1097-4679\(199910\)55:10<1175::AID-JCLP1>3.0.CO;2-S](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-4679(199910)55:10<1175::AID-JCLP1>3.0.CO;2-S)

- Maciejewski, P.K., Maercker, A., Boelen, P.A., Prigerson, H.G. (2016). "Prolonged grief disorder" and "persistent complex bereavement disorder", but not "complicated grief", are one and the same diagnostic entity: an analysis of data from the Yale Bereavement Study. *World Psychiatry*, 15(3), 266-275. <https://doi.org/10.1002/wps.20348>
- Mahoney, M.J., Granvold, D.K. (2005). Constructivism and psychotherapy. *World Psychiatry*, 4(2), 74-77.
- Mancini, A.D., Griffin, P., Bonanno, G.A. (2012). Recent trends in the treatment of prolonged grief. *Current Opinion in Psychiatry*, 25(1), 46-51. <https://doi.org/10.1097/YCO.0b013e32834de48a>
- McLeod, J. (2004). Social construction, narrative and psychotherapy. W: L. Angus, J. McLeod (red.), *Handbook of Narrative and Psychotherapy: Practice, Theory and Research* (s. 351-366). Thousand Oaks: Sage.
- Neimeyer, R.A. (2006). Narrating the dialogical self: toward an expanded toolbox for the counselling psychologist. *Counselling Psychology Quarterly*, 19, 105-120. <https://doi.org/10.1080/09515070600655205>
- Neimeyer, R.A. (2012). Reconstructing the self in the wake of loss: A dialogical contribution. W: H. Hermans, T. Gieser (red.), *Handbook of Dialogical Self Theory* (s. 374-389). Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139030434.026>
- Neimeyer, R.A., Arvay, M.J. (2004). Performing the self: Therapeutic enactment and the narrative integration of loss. W: H.J.M. Hermans, G. Dimaggio (red.), *The Dialogical Self in Psychotherapy* (s. 173-189). Hove: Taylor & Francis. https://doi.org/10.4324/9780203314616_chapter_11
- Oleś, P.K. (2012). Dialogowe Ja: zarys teorii, inspiracje badawcze, ciekawsze wyniki. W: P.K. Oleś, M. Puchalska-Wasył (red.), *Dialog z samym sobą* (s. 143-175). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- O'Mahony, S. (2013). Against narrative medicine. *Perspectives in Biology and Medicine*, 56(4), 611-619. <https://doi.org/10.1353/pbm.2013.0032>
- Opoczyńska, M. (2012). Słowem, z powrotem do rzeczy. O dochodzeniu do siebie w psychoterapii. W: P.K. Oleś, M. Puchalska-Wasył (red.), *Dialog z samym sobą* (s. 360-376). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Orlinsky, D. (2017). Unity and diversity among psychotherapies. W: A.J. Consoli, L.E. Beutler, B. Bongar (red.), *Comprehensive Textbook of Psychotherapy. Theory and Practice* (s. 11-31). New York: Oxford University Press.
- Paul, G.L. (1969). Behavior modification research: Design and tactics. W: C.M. Franks (red.), *Behavior Therapy: Appraisal and Status* (s. 29-62). New York: McGraw-Hill.
- Pennebaker, J.W. (1995). *Emotion, Disclosure and Health*. Washington: APA Press. <https://doi.org/10.1037/10182-000>
- Rosen, H. (1996). Meaning-making narratives: Foundations for constructivist and social constructionist psychotherapies. W: H. Rosen, K. Kuehlwein (red.), *Constructing Realities* (s. 3-54). San Francisco: Jossey-Bass.
- Rosner, R., Pfoh, G., Kotoučová, M. (2011). Treatment of complicated grief. *European Journal of Psychotraumatology*, 2(1), 7995. <https://doi.org/10.3402/ejpt.v2i0.7995>

Salvatore, G., Nicolò, G., Dimaggio, G. (2005). Impoverished dialogical relationship patterns in paranoid personality disorder. *American Journal of Psychotherapy*, 59(3), 247-265.
<https://doi.org/10.1176/appi.psychotherapy.2005.59.3.247>

Schultz, D.P., Schultz, S.E. (2008). *Historia współczesnej psychologii*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Semerari, A., Carcione, A., Dimaggio, G., Nicolò, G., Procacci, M. (2004). A dialogical approach to patients with personality disorders. W: H.J.M. Hermans, G. Dimaggio (red.), *The Dialogical Self in Psychotherapy* (s. 220-234). Hove: Taylor & Francis.
https://doi.org/10.4324/9780203314616_chapter_14

Showalter, E. (1985). *The Female Malady: Women, Madness and English Culture, 1830-1980*. London: Virago.

Stemplewska-Żakowicz, K., Zalewski, B., Suszek, H., Kobylińska, D., Szymczyk, B. (2012). Architektura poznawcza dialogowego Ja: umysł dyskursywny. W: P.K. Oleś, M. Puchalska-Wasyl (red.), *Dialog z samym sobą* (s. 175-200). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Suszek, H. (2012). Krytyka teorii dialogowego Ja. W: P.K. Oleś, M. Puchalska-Wasyl (red.), *Dialog z samym sobą* (s. 394-430). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Whelton, W.J., Greenberg, L.S. (2004). From discord to dialogue: Internal voices and the reorganization of the self in process-experiential therapy. W: H.J.M. Hermans, G. Dimaggio (red.), *The Dialogical Self in Psychotherapy* (s. 124-139). Hove: Taylor & Francis.

Young, J.E., Klosko, J.S., Weishaar, M.E. (2003). *Schema Therapy: A Practitioner's Guide*. New York: Guilford Press.

Anna Milanowicz Prawda i nieprawda w ironii

Boucher, J., Osgood, C.E. (1969). The Pollyanna hypothesis. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*, 8(1), 1-8. [https://doi.org/10.1016/S0022-5371\(69\)80002-2](https://doi.org/10.1016/S0022-5371(69)80002-2)

Clark, H., Gerrig, R. (1984). On the pretense theory of irony. *Journal of Experimental Psychology General*, 113, 121-126; <https://doi.org/10.1037/0096-3445.113.1.121>

Dynel, M. (2018). *Irony, Deception and Humour: Seeking the Truth about Overt and Covert Untruthfulness*. Boston: Mouton de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9781501507922>

Gibbs, R. (1986). On the psycholinguistics of sarcasm. *Journal of Experimental Psychology: General*, 115(1), 3-15. <https://doi.org/10.1037/0096-3445.115.1.3>

Gibbs, R.W., O'Brien, J. (1991). Psychological aspects of irony understanding. *Journal of Pragmatics*, 16, 523-530. [https://doi.org/10.1016/0378-2166\(91\)90101-3](https://doi.org/10.1016/0378-2166(91)90101-3)

Giora, R. (1995). On irony and negation. *Discourse Processes*, 19, 239-264;
<https://doi.org/10.1080/01638539509544916>

Grice, H. (1975). *Logic and conversation*. W: P. Cole, J.L. Morgan (red.), *Syntax and Semantics, 3: Speech Acts* (s. 41-58). New York: Academic Press. https://doi.org/10.1163/9789004368811_003

Hamamoto, H. (1998). Irony from a cognitive perspective. W: R. Carston, S. Uchida (red.), *Relevance Theory: Applications and Implications* (s. 257-270). Amsterdam: John Benjamins.

<https://doi.org/10.1075/pbns.37.14ham>

Kumon-Nakamura, S., Glucksberg, S., Brown, M. (1995). How about another piece of pie: the allusional pretense theory of discourse irony. *Journal of Experimental Psychology: General*, 124(1), 3-21; <https://doi.org/10.1037/0096-3445.124.1.3>

Maciuszek, J. (2018). Jak kontekst wpływa na znaczenie przekazu; o rozumieniu pośrednich i niedosłownych wypowiedzi (metafory, ironia, pośrednie akty mowy, wieloznaczności). W: B. Bokus, E. Kosowska (red.), *Człowiek w sytuacji - nie tylko z perspektywy psychologa. Studia inspirowane teorią Tadeusza Tomaszewskiego* (s. 338-359). Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego & SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323534464.pp.338-359>

Mahon, J.E. (2008). Two definitions of lying. *International Journal of Applied Philosophy*, 22(2), 211-230. <https://doi.org/10.5840/ijap200822216>

Milanowicz, A. (2019). Stereotyp płci w odniesieniu do języka niedosłownego. Z badań nad ironią. Niepublikowana rozprawa doktorska pod kierunkiem B. Bokus. Wydział Psychologii UW.

Milanowicz, A., Bokus, B. (2020). W krzywym zwierciadle ironii i autoironii. O kobietach i mężczyznach nie wprost. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323541301>

Milanowicz, A., Tarnowski, A., Bokus, B. (2017). When sugar-coated words taste dry: The relationship between gender, anxiety, and response to irony. *Frontiers in Psychology*, 8, 2215. *Front. Psychol.*, 19 December 2017 <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.02215>

Muecke, D.C. (2002). Ironia: podstawowe klasyfikacje (przeł. G. Cendrowska). W: M. Głowiński (red.), *Ironia* (s. 43-74). Gdańsk: słowo/obraz terytoria. Primoratz, I. (1984). Lying and the "Methods of Ethics". *International Studies in Philosophy*, 16, 35-57. <https://doi.org/10.5840/intstudphil198416353>

Siegler, R.S. (1996). *Emerging minds: The process of change in children's thinking*. New York: Oxford University Press.

Sperber, D., Wilson, D. (1984). Pragmatics: an overview. W: S. Georges (red.), *From the Linguistics to the Social Context* (s. 21-41). Bologna: Cooperativa Libreria Universitaria Editrice.

Utsumi, A. (2000). Verbal irony as implicit display of ironic environment: Distinguishing ironic utterances from non-irony. *Journal of Pragmatics*, 32(12), 1777-1806;

[https://doi.org/10.1016/S0378-2166\(99\)00116-2](https://doi.org/10.1016/S0378-2166(99)00116-2)

Wittgenstein, L. (2005). *Dociekania filozoficzne* (przeł. B. Wolniewicz). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Wojciszke, B. (2010). *Sprawczość i wspólnotowość. Podstawowe wymiary spostrzegania społecznego*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Adrianna Smurzyńska Kiedy symulacja pozwala na adekwatne przypisywanie innym stanów mentalnych?

Ames, D.R. (2007). Everyday solutions to the problem of other minds: Which tools are used when. W: B.F. Malle, S.D. Hodges (red.), *Other Minds: How Humans Bridge the Divide between Self and Others* (s. 158-173). New York: Guilford Press.

Barlassina, L., Gordon, R. (2017[1997]). Folk psychology as mental simulation. W: E.N. Zalta (red.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. URL: <https://plato.stanford.edu/> [dostęp 3.01.2019].

Bender, D.S., Skodol, A.E. (2007). Borderline personality as a self-other representational disturbance. *Journal of Personality Disorders*, 21(5), 500-517. <https://doi.org/10.1521/pedi.2007.21.5.500>

Blatt, S.J., Auerbach, J.S. (1988). Differential cognitive disturbances in three types of borderline patients. *Journal of Personality Disorder*, 2, 198-211. <https://doi.org/10.1521/pedi.1988.2.3.198>

Bogdan, R.J. (2005). Why self-ascriptions are difficult and develop late. W: B.F. Malle, S.D. Hodges (red.), *Other Minds: How Humans Bridge the Divide between Self and Others* (s. 190-206). New York: Guilford Press.

Boyer, P., Robbins, P., Jack, A.I. (2005). Varieties of self-systems worth having. *Consciousness and Cognition*, 14, 647-660. <https://doi.org/10.1016/j.concog.2005.08.002>

Decety, J., Grezes, J. (2006). The power of simulation: imagining one's own and other's behavior. *Brain research*, 1079(1), 4-14. <https://doi.org/10.1016/j.brainres.2005.12.115>

Fonagy, P., Luyten, P. (2009). A developmental, mentalization-based approach to the understanding and treatment of borderline personality disorder. *Development and Psychopathology*, 21(4), 1355-1381. <https://doi.org/10.1017/S0954579409990198>

Frith, C.D., Frith, U. (2006). The neural basis of mentalizing. *Neuron*, 50(4), 531-534. <https://doi.org/10.1016/j.neuron.2006.05.001>

Fuchs, T. (2007). Fragmented selves: Temporality and identity in borderline personality disorder. *Psychopathology*, 40, 379-387. <https://doi.org/10.1159/000106468>

Gallagher, S. (2008). Direct perception in the intersubjective context. *Consciousness and Cognition*, 17(2), 535-543. <https://doi.org/10.1016/j.concog.2008.03.003>

Goldman, A.I. (2006). *Simulating Minds: The Philosophy, Psychology, and Neuroscience of Mindreading (Philosophy of Mind)*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/0195138929.001.0001>

Goldman, A.I. (2009). Mirroring, mindreading, and simulation. W: J. Pineda (red.), *Mirror Neuron Systems: The Role of Mirroring Processes In Social Cognition* (s. 311-330). New York: Humana Press. https://doi.org/10.1007/978-1-59745-479-7_14

Goldman, A.I. (2012). Theory of mind. W: E. Margolis, R. Samuels, S.P. Stich (red.), *The Oxford Handbook of Philosophy of Cognitive Science* (s. 402-424). Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195309799.013.0017>

Goldman, A., Mason, K. (2007). Simulation. W: P. Thagard (red.), *Philosophy of Psychology and Cognitive Science* (s. 267-293). Amsterdam: Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-044451540-7/50026-8>

Gopnik, A., Astington, J.W. (1988). Children's understanding of representational change and its relation to the understanding of false belief and the appearance-reality distinction. *Child Development*, 59(1), 26-37. <https://doi.org/10.2307/1130386>

Gordon, R.M. (1995). Simulation without introspection or inference from me to you. W: M. Davies, T. Stone (red.), *Mental Simulation* (s. 53-67). Cambridge: Blackwell.

Guerini, R., Marraffa, M. (2015). Mentalization and self-identity: Philosophical and psychological perspectives. *Rivista Internazionale di Filosofia e Psicologia*, 6, 196-197.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01022>

Hodges, S.D. (2005). Is how much you understand me in your head or mine. W: B.F. Malle, S.D. Hodges (red.), *Other Minds: How Humans Bridge the Divide between Self and Others* (s. 298-309). New York: Guilford Press.

Hyslop, A. (2016). Other minds. W: E.N. Zalta (red.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. URL: <https://plato.stanford.edu/archives/spr2016/entries/other-minds/> [dostęp 3.01.2019].

Krueger, J., Overgaard, S. (2012). Seeing subjectivity: Defending a perceptual account of other minds. *ProtoSociology: Consciousness and subjectivity*, 47, 239-262.

Mitchell, J.P., Macrae, C.N., Banaji, M.R. (2006). Dissociable medial prefrontal contributions to judgments of similar and dissimilar others. *Neuron*, 50(4), 655-663.
<https://doi.org/10.1016/j.neuron.2006.03.040>

Newen, A. (2015). Understanding others: The person model theory. W: T. Metzinger, J.M. Windt (red.), *Open MIND: 26(T)*. Frankfurt am Main: MIND Group.

Newen, A., Schlicht, T. (2009). Understanding other minds: A criticism of Goldman's Simulation Theory and an outline of the Person Model Theory. *Grazer Philosophische Studien*, 79(1), 209-242.
<https://doi.org/10.1163/18756735-90000865>

Perner, J. (1991). *Understanding the Representational Mind*. Cambridge: The MIT Press.

Robbins, P. (2004). Knowing me, knowing you. Theory of mind and the machinery of introspection. *Journal of Consciousness Studies*, 11, 129-143.

Russell, B. (1970). Analogy. W: T.O. Buford (red.), *Essays on other minds* (s. 3-8). Urbana: University of Illinois Press.

Vogeley, K., Newen, A. (2002). Mirror neurons and the self construct. W: M. Stamenov, V. Gallese (red.), *Mirror Neurons and the Evolution of Brain and Language* (s. 135-150). Amsterdam, NL: Benjamins. <https://doi.org/10.1075/aicr.42.12vog>

Vogeley, K., Newen, A. (2009). Consciousness of oneself and others in relations to mental disorders. W: S.J. Wood, N.B. Allen, C. Pantelis (red.), *The Neuropsychology of Mental Illness* (s. 408-413). Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511642197.035>

Waytz, A., Mitchell, J.P. (2008). Two mechanisms for simulating other minds: dissociations between mirroring and self-projection. *Current Directions in Psychological Science*, 20(3), 197-200.
<https://doi.org/10.1177/0963721411409007>

Wimmer, H., Perner, J. (1983). Beliefs about beliefs: Representation and constraining function of wrong beliefs in young children's understanding of deception. *Cognition*, 13(1), 103-112.
[https://doi.org/10.1016/0010-0277\(83\)90004-5](https://doi.org/10.1016/0010-0277(83)90004-5)

Joanna Barska **Muzyka a prawda. Ilustracyjność w kontekście estetyki muzyki**

Bartel, D. (1997). *Musica Poetica: Musical-Rhetorical Figures in German Baroque Music*. London: Lincoln.

Bukofzer, M. (1970). *Muzyka w epoce baroku. Od Monteverdiego do Bacha* (przeł. E. Dziębowska). Kraków: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Chomiński, J., Wilkowska-Chomińska, K. (1974). *Formy muzyczne, t. 3: Pieśń*. Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

Dahlhaus, C. (2007). *Estetyka muzyki* (przeł. Z. Skowron). Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323529767>

Lisiecki, W. (1993). *Vademecum muzycznej „ars oratoria”*. *Canor*, 3(6). Madeyska-Pilchowa, A. (2003). *Retoryczność psalmów Mikołaja Gomółki*. W: M. Hanczakowski, J. Niedźwiedz (red.), *Retoryka a tekst literacki, t. 2* (s. 112–134). Kraków: Wydawnictwo Universitas.

Paczkowski, Sz. (1998). *Nauka o afektach w myśli muzycznej I połowy XVII wieku*. Lublin: Wydawnictwo Muzyczne Polihymnia.

Platon (1960). *Prawa III, 700B-701C* (przeł. M. Maykowska). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Pseudo-Plutarch (1992). *O muzyce* (przeł. K. Bartol). Wrocław: Ossolineum.

Wesołowski, F. (1979). *Wprowadzenie do retoryki muzycznej, Zeszyt Naukowy Akademii Muzycznej we Wrocławiu*, 21.

Zawistowski, P. (2016). *Rozważania na temat retoryki w muzyce baroku*; <http://chopin.man.bialystok.pl/umfc/wp-content/uploads/2016/04/02-02.pdf> [dostęp 12.03.2019].

Karolina Kolinek-Siechowicz **Prawda w muzyce – czy jest czego szukać? Rozważania w kontekście nurtu wykonawstwa historycznego**

Adorno, T. (1967). *Bach defended against his devotees*. W: *Prisms* (s. 135-146). London: Neville Spearman.

Bristiger, M. (2012). *Krytyka muzyczna hic et nunc*. W: M. Bristiger, R. Ciesielski (red.), *Krytyka muzyczna. Krytyka czy krytyki* (s. 153-159). Zielona Góra: Uniwersytet Zielonogórski.

Butt, J. (2002). *Playing with History: The Historical Approach to Musical Performance*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511613555>

Chęćka-Gotkowicz, A. (2015). *Oblicza autentyczności. Perspektywa wykonawcy i krytyka*. W: A. Chęćka-Gotkowicz, M. Jabłoński (red.), *Peter Kivy i jego filozofia muzyki* (s. 97-107). Poznań: Wydawnictwo PTPN.

Fabian, D. (2001). *The meaning of authenticity and the early music movement: A historical review*. *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music*, 32(2). <https://doi.org/10.2307/1562264>

Goehr, L. (1992). *The Imaginary Museum of Musical Works: An Essay in the Philosophy of Music*. Oxford: Clarendon Press.

Haynes, B. (2007). *The End of Early Music: A Period Performer's History of Music for the Twenty-First Century*. New York-Oxford: Oxford University Press.

<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195189872.001.0001>

Kelly, T.F. (2011). *Early Music: A Very Short Introduction*. New York-Oxford: Oxford University Press.

<https://doi.org/10.1093/actrade/9780199730766.001.0001>

Kivy, P. (1998). *Authenticities. Philosophical Reflections on Musical Performance*. Ithaca-London: Cornell University Press.

Kolinek-Siechowicz, K. (2019). Paralele i paradoksy odrodzenia muzyki dawnej. *Ruch Muzyczny*, 3.

Landowska, W. (1964). *Landowska on music* (red. D. Restout). New York: Stein and Day.

Taruskin, R. (1995). *Text and Act: Essays on Music and Performance*. New York-Oxford: Oxford University Press.

Anna Chęćka Prawda ucieleśniona w muzyce

Barilier, E. (2012). *Chiński fortepian. Pojedynek wokół pewnego recitalu* (przeł. J. Giszczak). Warszawa: Oficyna Literacka Noir sur Blanc.

Kivy, P. (1998). *Authenticities. Philosophical Reflections on Musical Performance*. Ithaca-London: Cornell University Press.

Levinson, J. (2011). *Music, Art and Metaphysics*. Oxford: Oxford University Press.

Piotr Słodkowski Prawda obrazu, prawda materii. Robert Rauschenberg, Henryk Streng i historia sztuki

Bal, M. (1991). *Reading „Rembrandt”: Beyond the Word-Image Opposition*. Cambridge-New York: Cambridge University Press.

Chrobak, J. (2010). Henryk Streng/Marek Włodarski. *Kalendarium*. W: J. Chrobak i in. (red.), *Czarownik przy zielonej skale. Henryk Streng/Marek Włodarski* (s. 111-123). Poznań: Galeria Piekary.

Czekalski, S. (2005). *Semiotyka widzenia i preposteryjna historia obrazów Mieke Bal*. W: M. Poprzęcka (red.), *Obraz zapośredniczony* (s. 119-149). Warszawa: Stowarzyszenie Historyków Sztuki.

Czekalski, S. (2006). *Intertekstualność i malarstwo. Problemy badań nad związkami międzyobrazowymi*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

Derrida, J. (2003). *Prawda w malarstwie* (przeł. M. Kwietniewska). Gdańsk: słowo/obraz terytoria.

Heidegger, M. (1992). *O źródle dzieła sztuki*. *Sztuka i Filozofia*, 5, 9-67.

Markowska, A. (2012). *Dwa przełomy. Sztuka polska po 1955 i 1989 roku*. Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.

Olsen, B. (2013). *W obronie rzeczy. Archeologia i ontologia przedmiotów*. Warszawa: Instytut Badań Literackich PAN.

Panofsky, E. (1971). *Ikonografia i ikonologia*. W: E. Panofsky, J. Białostocki (red.), *Studia z historii sztuki* (s. 11–32). Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Piotrowski, P. (2005). *Awangarda w cieniu Jałty. Sztuka w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1945–1989*. Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.

Schapiro, M. (1991). *Martwa natura jako przedmiot osobisty*. W: M. Gołaszewska (red.), *Estetyka w świecie*, t. 3. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Słodkowski, P. (2019). *Modernizm żydowsko-polski. Henryk Streng/Marek Włodarski a historia sztuki*. Warszawa: Instytut Badań Literackich PAN.

Wölfflin, H. (1962). *Podstawowe pojęcia historii sztuki. Problem rozwoju stylu w sztuce nowożytnej*. Wrocław: Ossolineum.

Maciej Junkiert **Polska historia literatury jako miejsce pamięci**

Borchmeyer, D. (2017). *Was ist Deutsch? Die Suche einer Nation nach sich selbst*. Berlin: Rowohlt.

Brodziński, K. (1872). *Literatura polska*. W: K. Brodziński, *Pisma*, t. 3. Poznań: Gebethner i Wolff.

Comay, R. (2011). *Mourning Sickness. Hegel and the French Revolution*. Stanford: Stanford University Press. <https://doi.org/10.1515/9780804775731>

Furet, F. (2008). *Revolutionary France 1770-1880*. Oxford: Blackwell.

Hartog, F. (2015). *Regimes of Historicity. Presentism and Experiences of Time*. New York: Columbia University Press. <https://doi.org/10.7312/hart16376>

Humboldt von, W. (1916). *Tagebuch der Reise nach Paris und der Schweiz 1789*. W: W. von Humboldt, A. Leitzmann (red.), *Gesammelte Schriften*, t. 14: *Tagebücher. Erster Band. 1788-1798*. Berlin: B. Behr's Verlag.

Janion, M. (2006). *Niesamowita Słowiańszczyzna. Fantazmaty literatury*. Kraków: Wydawnictwo Literackie.

Kelley, D.R. (2010). *Oblicza historii. Badanie przeszłości od Herodota do Herdera* (przeł. M. Tomaszewski). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Meves, U. (1994). *Zum Institutionalisierungsprozeß der Deutschen Philologie: Die Periode der Lehrstuhllerrichtung (von ca. 1810 bis zum Ende der 60er Jahre des 19. Jahrhunderts)*. W: J. von Fohrmann, W. Voßkamp (red.), *Wissenschaftsgeschichte der Germanistik im 19. Jahrhundert*. Stuttgart Weimar: Metzler. https://doi.org/10.1007/978-3-476-03523-3_5

Mickiewicz, A. (1997). *Literatura słowiańska. Kurs pierwszy*. W: A. Mickiewicz, *Dzieła*, t. 8 (oprac. J. Maślanka). Warszawa: Czytelnik.

Nora, P. (1996). *Between memory and history*. W: P. Nora (red.), *Realms of Memory. The Construction of the French Past*, t. 1: *Conflicts and Divisions*. New York: Columbia University Press.

Saine, Th.P. (1988). *Black Bread - White Bread. German Intellectuals and the French Revolution*. Rochester: Camden House.

Wolff, L. (1994). *Inventing Eastern Europe. The Map of Civilisation on the Mind of the Enlightenment*. Stanford: Stanford University Press.

Jan Kutnik Prawda miejsca a prawda ekspozycji – „analiza przypadku” na przykładzie Państwowego Muzeum na Majdanku

Banach, K. (2013). Zagłada Żydów w świetle ekspozycji stałych Państwowego Muzeum na Majdanku. *Studia Judaica*, 16(2), 115–143.

Banach, K. (2014). Działalność wystawiennicza Państwowego Muzeum na Majdanku w latach 1944–2014. *Zeszyty Majdanka*, XXVI, 273–310.

Banach, K. (2016). Exhibiting Violence or Teaching Values? Historical Exhibitions at a Modern Museum of Martyrdom. *Przegląd Historyczny*, 107(1), 77–1.

Cebulski, T. (2016). Auschwitz po Auschwitz. Polityczne i międzynarodowe aspekty funkcjonowania Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau 1980–2010. Kraków: Wydawnictwo Libron.

Ferski, A. (1984 [1944]). Raport o organizacji Muzeum. W: C. Rajca, A. Wiśniewska (oprac.), *Powstanie Państwowego Muzeum na Majdanku. Wybór dokumentów* (s. 12–13). Lublin.

Franczak, P. (2012). Wszczęto śledztwa w sprawie obrazu namalowanego prochami ofiar Majdanka. *Kurier Lubelski*, 10 grudnia.

KAD (2008). Zdjęcie z Majdanka do prokuratury. *Gazeta Wyborcza Lublin*, 13 września.

Knigge, V. (2003). Teren byłego obozu a wystawa historyczna. W: K. Marszałek (red.), *Chronić dla przyszłości. Międzynarodowa Konferencja Konserwatorska, Oświęcim, 23–25 czerwca 2003 roku* (s. 114–118). Oświęcim: Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Kranz, T. (2003). Muzea w byłych obozach w Polsce jako forma instytucjonalizacji pamięci. *Łąbinowicki Rocznik Muzealny*, 26, 9–22.

Kranz, T. (2005). Ewidencja zgonów i śmiertelność więźniów KL Lublin. *Zeszyty Majdanka*, XXIII, 7–54.

Kranz, T. (2011). O koncepcji modernizacji ekspozycji Państwowego Muzeum na Majdanku. *Zeszyty Majdanka*, XXV, 9–23.

Kucia, M. (2005). Auschwitz jako fakt społeczny. Historia, współczesność i świadomość społeczna KL Auschwitz w Polsce. Kraków: Wydawnictwo Universitas.

Kutnik, J. (2016–2019). Niepublikowane materiały z hospitacji grup oprowadzanych po Państwowym Muzeum na Majdanku; badania realizowane w latach 2016–2019.

Lévinas, E. (2012). *Całość i nieskończoność. Esej o zewnętrzności* (przeł. M. Kowalska). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Moore, K. (2000). *Museums and Popular Culture*. London–Washington: Cassell.

Nowacki, M. (2015). Autentyczność w percepcji osób zwiedzających muzeum. W: J. Hochleitnera, W. Połom-Jakubowicz (red.), *Funkcje muzeum współcześnie. Wyzwania i interpretacja oferty muzealnej* (s. 91–103). Malbork: Muzeum Zamkowe w Malborku.

Olesiuk, D. (2011). Urządzenie przestrzenne Państwowego Muzeum na Majdanku 1944–2010. Plany i realizacja. *Zeszyty Majdanka*, XXV, 227–271.

Rymaszewski, B. (2000). *Pamiętać będą pokolenia*. Oświęcim: Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu.

Rymaszewski, B. (2003). Granice ingerencji muzealnej i konserwatorskiej w Muzeum i Miejscu Pamięci Auschwitz. W: K. Marszałek (red.), *Chronić dla przyszłości. Międzynarodowa Konferencja Konserwatorska, Oświęcim, 23–25 czerwca 2003 roku* (s. 24–34). Oświęcim: Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu.

Szlachetka, M. (2014). Państwowe Muzeum na Majdanku: Kradzież butów więźniarskich. *Kurier Lubelski*, 25 listopada.

Szlachetka, M. (2015). Zdjęcie byłego obozu koncentracyjnego na Majdanku jako fototapeta. *Kurier Lubelski*, 25 sierpnia.

Unger, P. (1988). *Muzea w nauczaniu historii*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.

Webber, J. (2003). Znaczenie fizycznych śladów przeszłości dla edukacji współczesnego społeczeństwa. W: K. Marszałek (red.), *Chronić dla przyszłości. Międzynarodowa Konferencja Konserwatorska, Oświęcim, 23–25 czerwca 2003 roku* (s. 104–113). Oświęcim: Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu.

Wóycicka, Z. (2009). *Przerwana żałoba. Polskie spory wokół pamięci nazistowskich obozów koncentracyjnych i zagłady 1944–1950*. Warszawa: Wydawnictwo Trio.

Zarządzenie o przekazaniu terenu i obiektów byłego obozu Polsko-Radzieckiej Komisji w celu utworzenia Muzeum (1984). W: C. Rajca, A. Wiśniewska (wybór i oprac.), *Powstanie Państwowego Muzeum na Majdanku. Wybór dokumentów* (s. 9–10). Lublin: Państwowe Muzeum na Majdanku.

Ziębińska-Witek, A. (2009). Problemy wizualizacji Holokaustu – ekspozycje w muzeach miejscach pamięci. W: P. Chruścielski, M. Owsiniński (red.), *Konferencja „Od Westerplatte do Norymbergi. II wojna światowa we współczesnej historiografii, muzealnictwie i edukacji”* (s. 293–296). Sztutowo: Muzeum Stutthof.

Ziębińska-Witek, A. (2011). *Historia w muzeach. Studium ekspozycji Holokaustu*. Lublin: Wydawnictwo UMCS.

Ziębińska-Witek, A. (2015). Muzea wobec nowych trendów w humanistyce. Refleksje teoretyczne. *Historyka. Studia Metodologiczne*, 45, 97–115.